

Diseuse, (fr., ejtsd: dizöz), beszédművész (kis színpadon).

Disharmonia, (latin), összhang-hiány, összhangtalanság, egyenetlenség.

Diskay József, operaénekes, sz. 1889-ben, *Tapolcán*, Zalam. Tanulmányait Veszprémben végezte. Kereskedelmi érettségi után mint bankhivatalnok működött. Énekhangját Máder Rezső fedezte fel és szerződtette ösztöndíjas tagnak a Népszínház-Vígoperához, ahol az éneklésre Graeff mester és a színjátszásra dr. Hevesi Sándor rendező tanította. Működött Zilahy Gyula színtársulatánál Debrecenben, majd a M. Kir. Operaház ösztöndíjas tagja lett, ahonnan bevonult és a világháborút végigküzdötte. Több kitüntetésben részesült, mint huszárfőhadnagy szerelt le. Innen meghívást kapott Newyorkba, ahol igen nagy sikerei voltak. 1929-ben Hollywoodban működik.

Disputatio Debrecinensis comoedia Válaszutina illustrata, (magyarul: A debreceni hitvita, a válaszuti komédiában megvilágítva). XVI. századbeli hitvitázó dráma, Sztáray Mihály drámái nyomán, annál tervszerűbb és mozgalmasabb, de drámai cselekmény helyett ez is csak vitatkozást ad: az unitáriusok győzelmét Mélius Péterén és a debreceni reformátusokon. (Kései kéziratban maradt ránk, nyomtatásban 1914: Kisfaludy Társaság Nemzeti Könyvtára, IX. K.) Régebben azt hitték, hogy a Debrecenben állítólag 1568-ban lefolyt valóságos hitvitának dramatizálása s hogy Válaszúton valóban előadták. Mindkét állítás alaptalan. Melius ugyan meghívta 1567-ben a kolozsvári unitáriusokat hitvitára, de azok nem mertek az orthodox Debrecenbe ellátogatni s maguk helyett ezt a sikerült gúnyiratot küldték el, értékesítve benne egy 1568-ban Gyulafehérvárott megtörtént vitatkozás eredményeit. A kis erdélyi faluban, Válaszúton nem adhatták elő, nincs is megbízható hírünk, hogy bárhol is színre került volna ez az egyébként elég színszerű alkotás. Szerzőjét nem ismerjük, lehet, hogy az a Válaszúti György volt, aki 1571. Kolozsvárt szenior, később lelkes volt. (Ebben az esetben comoedia

Válaszutina azt jelentené: Válaszuti György komédiája.)
(*dr. Császár Elemér*)

Distonálni, zenei kifejezés; a helyes hangból kizökkenni, hamisan énekelni.

Disszonancia, hangzavar, — úgy a zenekar, mint a színházi énekkar produkciójában is előfordulhat.

Díszelőadás-nak az ünnepélyes alkalmakor történő, díszes keretek között folyó színelőadást szoktuk nevezni. Ekkor teljes világításban úszik a nézőtér, ünnepélyes a hangulat, a közönség érdeklődése is intenzívebb. A színtársulatok a legjobb darabot veszik elő, és azt prologussal kibővítik. Régebben főispáni és püspöki beiktatásnál tartottak díszelőadást, nem szokatlan ma már képviselőválasztáskor is díszelőadást tartani, vagy ha valamely vidéki városba kiválóbb vendég érkezik, akkor is megtartják a díszelőadást. A megszokott díszelőadások március 15-én, október 6-án tartatnak. 1833. augusztus 19-én Szent István ünnep előestéjén Budán a magyar társulat »Béla futása« c. énekesjátékot adta a játékszín külső és belső kivilágítása mellett. Végül tabló volt, melyben bemutatták Szent Istvánt és házának címerét e felírással:

*Polgári Egyesség, Sértetlen Törvény
Boldog Utóinknak Diadalmat Adand.*

1866. szeptember 7-én a Nemzeti Színház Zrinyi Miklós halála 300-ik évnapjának előestéjén ünnepélyes kivilágítás mellett díszelőadást tartott, melyen a »Szigetvári vértanúk« c. dráma került színre. 1867. június 8-án a koronázás alkalmából szerte az országban volt díszelőadás. A Nemzeti Színházban ingyen előadásul »A szent korona« került színre. A Budai Színkörben »A magyar huszárok« c. opera került színre 5 és fél órai kezdettel. — 1890. április 6-án a Nemzeti Színház Mátyás király halála 400-ik évfordulójára színre hozta »Mátyás király lesz« c. tört. színművet, Szigligeti Edétől. A M. Kir. Operaházban április 13-án a »Bánk bán« tiszaparti jelenetét és az »István király« c. opera 4-ik felvonását adták. A millenniumkor is tartottak díszelőadásokat: 1896. május 2-án. Az Operaházban az »István